

Občané z Březolup ve světové válce: II. část

1. Úvod:

Tímto článkem navazuji na vyprávění v Březolupském zpravodaji z prosince 2013 o našich předcích, kteří se zúčastnili bojů za světové války v letech 1914 až 1918. Informace uvedené v tomto článku jsem získal vlastním studiem a četbou historických knih a materiálů. Další inspirací pak pro mě byly diskuse na schůzkách zájmového spolku Genealogové z Uherského Hradiště a okolí, který se schází pravidelně jedenkrát za měsíc.

2. Všeobecné informace:

Článek nemá sloužit k opakování všeobecných znalostí o průběhu prvního, bohužel však ne posledního krvavého válečného konfliktu ve 20. století. Při příležitosti stého výročí od zahájení této války vyjde určitě několik odborných publikací, takže pokud zájemci si jistě při jejich četbě informace získají.

Přesto zde uvedu alespoň několik, myslím si zajímavých informací, které mají přímou vazbu na naše rodáky, kteří v této válce bojovali. Muži z naší oblasti Moravy rukovali ve většině případů do kasáren v Kroměříži. Zpočátku bojovali především na jižní frontě proti Srbsku a na východní frontě proti Rusku. Později však byli přesunuti i na jiná bojiště, např. do Itálie.

Většina příslušníků pěších jednotek, dělostřelectva, technických jednotek, trénů a služeb do pole odcházela v polním stejnokroji „M1908“ v krycí barvě takzvané štičí šedi. Skládal se z jednořadové blůzy se stojatým límcem, zapínáním krytým lištou a všitými kapsami krytými příklopkami a kalhot se spinkami. Svě věci si vojáci nosili v kožené torně (populárním „teleti“) s tornistrou na munici a v plátěném chlebníku zavěšovaném na popruhu přes pravé rameno. Svinutý plášť se upevňoval shora na tornu. Výstroj doplňovala polní lopatka nošená po levém boku, jídelní miska (známý „esšálek“) a polní láhev. V této uniformě a s touto výbavou má možná řada z Vás ve svých „archívech“ fotografie svých předků, kteří se zúčastnili bojů za I. světové války.

V této části článku jsem využil informace poskytnuté panem Pavlem Krystýnem, který kronikářem obce Bílovice.

3. Padlí obyvatelé obce Březolupy:

Padlí ve světové válce byly v mnoha případech po vzniku Československé republiky opomíjeni a často na ně bylo i úmyslně zapomínáno. V době po roce 1918 byly glorifikováni zejména legionáři, kterým sice nelze upřít zásluhy za vznik ČR, ale ve válce nebojovali pouze oni. Padlím, kteří až do své smrti plnili svou občanskou povinnost a bojovali, i když neradi, za svou v té době vlast, nebyla věnována téměř žádná pozornost. V důsledku této skutečnosti byl i jejich památník vztyčen u východního nároží kostela teprve až roku 1927, tj. celých devět let po konci války a v jiných obcích tomu nebylo jinak.

Celkem se mě podařilo v různých pramenech dopátrat 46 padlých mužů z naší obce. Na památníku je uvedeno o tři jména méně. Zcela přesné informace by zřejmě bylo možno zjistit v takzvaném seznamu ztrát, což byl oficiální přehled o obětech války, který byl zveřejňován v celostátních novinách a v současné době je možné tyto periodika (stejně jako jiné staré tiskoviny) prohlížet

na internetových stránkách Národní knihovny ČR. Pátrání zde je však velmi časově náročné, takže ho prozatím ponechám jiným zájemcům o tuto dobu, případně zkusím vše ověřit někdy v budoucnosti.

Z těchto 46 obětí velké války padlo šest již v prvním roce tohoto konfliktu, tj. v roce 1914. V dalších letech 1915 až 1918 pak zemřelo přímo na bojišti, nebo podlelo následkům zranění dalších 34 mužů z Březolup. Dva pak zemřeli roku 1919, dva roku 1920. U dvou je mě rok úmrtí prozatím neznámý.

Nejmladším padlým byl František Hubáček, který padl roku 1916 v pouhých osmnácti letech, další dva mladíci pak zemřeli v letech devatenácti. Naopak nejstarším padlým je Antonín Dýšek, který zemřel roku 1917 ve věku 45 let, další dva muži pak padli ve věku 44 let. Mezi padlými spoluobčany byli nejdříve narozeni již zmiňovaný Antonín Dýšek a Ludvík Gajdůšek (ročník 1872). Naopak nejmladším byl Ignác Fusek (ročník 1899). Z výše uvedeného vyplývá, že smrt si nevybírala a věkový rozsah padlých vojáků byl velmi široký.

Celkem třináct mužů bylo již v době smrti ve stavu manželském a většina z nich měla děti. Nejvíce z nich a to celkem pět měli Antonín Dýšek, Petr Michálek a Augustin Mikulka, tři další muži pak děti čtyři. V těchto rodinách zavládl určitě velký smutek ze ztráty živitele rodiny a starší chlupci museli, i když byli prozatím mladého věku, převzít roli nejstaršího mužského člena rodiny a začít vydělávat. To byl i případ mého dědy Karla Berecky, který měl v době úmrtí svého otce Antonína pouze šestnáct let.

Při bojích I. Světové války zemřeli z Březolup tři bratrské dvojice. Prvními z nich byli Josef a Ignác Fuskovi, kteří bydleli v č.p. 98, jejich otcem byl Ignác Fusek a matkou Františka rozená Tomková. Dalšími byli Ludvík a František Hovorkovi z č.p. 58, jejichž rodiči byli Antonín Hovorka a Juliana rozená Cilečková. Posledními zemřelými bratry byli Petr a Ignác Michálkovi z č.p. 87, jejichž otcem byl Jan Michálek a matkou Františka roz. Sklenářová. Těmto třem rodinám přinesla světová válka určitě ještě větší utrpení, protože v ní ztratili více členů rodiny.

Úmrtími na frontách I. světové války, nebo na následky zranění při nich utrpěných byl nejvíce postiženi členové rodů Fusek a Michálek, kteří zemřeli celkem tři. Několik dalších rodů mělo dva zemřelé, a to konkrétně rody Dýšek, Hovorka, Kolařík, Krejčířík a Řezníček. Je až s podivem, že vzhledem k četnosti rodu Hubáček měl tento taktéž pouze dva zemřelé a z nejvíce v současnosti rozšířeného příjmení v obci Hoferek nepadl dokonce ani jeden muž.

Přehled padlých občanů Březolup s uvedením základních dat je uveden v tabulce za článkem. Podrobný přehled všech zjištěných údajů (např. bydliště, přesného data narození, jmen rodičů, datum svatby a údaje o nevěstě, jména dětí a jiné) bude zveřejněn na webových stránkách obce Březolupy.

4. Závěr:

Předchozím textem končí druhá část vyprávění o této historické události. Závěrečná část bude uveřejněna v Březolupském zpravodaji koncem letošního roku, nebo počátek roku 2015.

Zpracoval dne 1. 6. 2014

Ing. Radek Berecka, kronikář obce Březolupy

Seznam mužů z Březolup padlých v I. světové válce

p.č.	příjmení	jméno	č.p.	rok narození	rok úmrtí
1	Andrýsek	Jan	78	1889	1914
2	Bánovský	Ludvík	80	1894	1916
3	Bartoník	Ludvík	144	1891	1915
4	Berecka	Antonín	123	1873	1917
5	Blažek	Petr	157	1891	1915
6	Čižmář	Ludvík	138	1889	1917
7	Dýšek	Antonín	268	1872	1917
8	Dýšek	Josef	181	1897	1917
9	Fajgara	František	93	1884	?
10	Foltýn	František	122	1890	1914
11	Fusek	Prokop	98	1873	1915
12	Fusek	Josef	98	1893	1918
13	Fusek	Ignác	98	1899	1920
14	Gajdůšek	Ludvík	166	1872	1915
15	Hanáček	Josef	175	1894	1917
16	Hlavačka	Antonín	?	1881	1915
17	Hovorka	Ludvík	58	1889	1915
18	Hovorka	František	58	1893	1914
19	Hubáček	Vincenc	110	1897	1916
20	Hubáček	František	120	1897	1915
21	Kolařík	František	108	1886	1916
22	Kolařík	Petr	116	1894	1915
23	Koutník	Leopold	?	1889	1914
24	Krejčířík	Karel	19	1883	1918
25	Krejčířík	Štěpán	169	1895	1915
26	Kristek	František	147	1891	1915
27	Křen	František	237	1874	1915
28	Křížka	Karel	100	1885	1914
29	Kučera	Ignác	49	1893	1915
30	Lysoněk	Josef	211	1894	1915
31	Michálek	Petr	259	1881	1918
32	Michálek	Jan	36	1882	1915
33	Michálek	Ignác	178	1886	1919
34	Mikulka	Augustin	45	1874	1917
35	Mudřík	Josef	184	1892	1918
36	Odstrčil	Ludvík	64	1891	1914
37	Otépka	Štěpán	250	1897	1917
38	Pastyřík	František	38	1882	1917
39	Řezníček	Josef	20	1898	1918
40	Řezníček	František	63	1897	1920
41	Sukup	Antonín	152	1886	1917
42	Tomek	Vincenc	?	1886	1917
43	Tureček	Antonín	95	1883	1915
44	Vajdík	Josef	229	1898	1917
45	Zajíc	Ignác	202	1875	1919
46	Zemánek	Josef	208	1889	?